

[Poul Møller.]

spurgte en bankdirektør for en af de københavnske hovedbanker, hvordan det nu ville gå med den opsparing, som skulle gennemføres i henhold til efterårets lov, hvor meget det ville koste banken; jeg tænkte ærlig talt nærmest på omkostningerne ved alle de mange nye poster. Han sagde: det afhænger af, hvor store beløb der bliver ført fra folio, hvor de indestår til 1/2 pct., over til tvungen opsparing, hvor vi skal give 4 pct. Altså stort set for langt den største del af befolkningen vil det kun være en ompostering, der finder sted.“

Det var det ærede medlems opfattelse dengang. Der var kun tale om ompostering for størstedelen af befolkningen, de mennesker, der havde midler indestående i banker og sparekasser, men nu erkender det ærede medlem, at målet er nået, omsætningen er faktisk blevet nedsat, og arbejderne og mange andre, der ikke har penge i banker og sparekasser, er blevet ramt af denne foranstaltning, så forbruget er indskrænket.

Når vi ikke mener at kunne gå med til det ærede medlems forslag, er det, fordi vi ikke er sikre på, at den forbedring, der nu er skabt i vor valutabalance, vil være holdbar i fremtiden. Vi har lige set den engelske importnedsækering, og vi har vel alle bemærket os de høje priser, vi skal til at betale om 14 dage for Danmarks import af kul. Der er en lang række andre usikkerhedsmomenter med hensyn til fremtiden. Vi ved ikke noget om de udenlandske konjunkturer, som vil ramme os enten i form af prisfald eller prisstigning. Vi ved f. eks. intet om udfaldet af forhandlingerne i Kaesong. Alle disse usikkerhedsmomenter gør, at vi må være tilbageholdende med nu at gennemføre en lempelse i disse foranstaltninger, som kun vil betyde en øjeblikkelig forbrugsudvidelse, men som måske vil medføre, at vi om 2—3 måneder må gå til den danske befolkning og sige: vi var alligevel for optimistiske, vi så alligevel forkert i efteråret 1951, da vi fulgte det ærede medlem hr. Oluf Pedersen; vi så forkert, at vi nu må bede om en ny tvangsopsparing eller en ny skat af den ene eller den anden art. Den situation vil vi ikke i. Vi vil have fast bund under fødderne, vi vil vide, at vi har fået skabt en varig balance i vor samhandel med udlandet, at vi er kommet inflationen effektivt til livs, før vi gennemfører noget i den retning, det ærede medlem foreslår. Man må sige som Jeppe Aakjær: „Endnu et bitte nyk.“

Bertel Dahlgard: Overfor den finansielle rundrejse, som det ærede medlem hr. Oluf Pedersen påbegyndte, vil jeg gerne i nogle få bemærkninger fremsætte min anskuelse med hensyn til, hvordan hele denne sag lå og må ligge.

I det øjeblik, da forliget i foråret blev indgået, var der praktisk talt enighed mellem alle her i rigsdagen om, at en sikring af landets økonomi krævede en yderligere begrænsning af forbruget udover, hvad den øvrige del af forligsordningen ville medføre. Spørgsmålet var hvorledes, og her stillede man overfor et valg mellem to ting: en omsætningsafgift på al detailomsætning med undtagelse af omsætningen af levnedsmidler eller en bunden opsparing. Stående overfor dette valg var vi ikke fra vor side i tvivl om, at vi måtte vælge den bundne opsparing.

Når vi ikke valgte den såkaldte omsætningsafgift, skyldtes det tre ting. For det første at den ville ramme uretfærdigt. Man behøver blot at tænke på forholdet mellem velstillede og mindrebemidlede, forholdet mellem store og små familier. For det andet fordi ingen skatteafgift er så dyr i administration som en omsætningsafgift, og for det tredje fordi en sådan almindelig omsætningsafgift ville være en utålelig byrde for hele detailforretningstilivet.

Der er slet ikke tvivl om, at den tvungne opsparing, der blev resultatet, vil være upopulær, så længe den endnu ikke er betalt, og i dette øjeblik, da den ikke er betalt, vil mennesker kunne appellere til, hvad der er lettest i øjeblikket, appellere til misfornøjelse med, at man skal bære denne byrde; men den slags mennesker, der kun appellerer til, hvad der er lettest i øjeblikket, er ikke gode rådgivere, og jeg tror ligesom det ærede medlem hr. H. C. Hansen, at den tid nærmer sig, da befolkningen forstår det og ikke lader sig påvirke af taler som den, det ærede medlem hr. Oluf Pedersen har holdt i dag. På den anden side er jeg overbevist om, at når befolkningen er kommet gennem denne kraftanstrengelse og pengene, som de føler det som en byrde at opspare, henstår på en sparekassebog som deres ejendom, så vil den til sin tid være ganske tilfreds dermed, og det er i det hele taget ikke usundt, at mennesker, selvom det må ske ved en særlig kraftanstrengelse, får en sparekassebog.

Jeg har kun et par enkelte bemærkninger at føje til overfor det ærede medlem hr. Oluf Pedersen. Det ærede medlem anførte, at det for dem, der i forvejen havde penge i sparekassen, var meget let, medens det for dem, der ikke havde nogen, var en stor byr-